

БУРУНГААР БАЗЫМ

Каш чыл мурунда «Октябрь» 30 чылды совхоз колхозтиг аймагы турган. Амгы совхоз төвү — Баян-Тала суур хой өвөс бажылардан тургустунган улау өвөс суурунан. Завенинг болза кудумчулары өтөөн үнүштер шыккан бо суур ам улам өвүр өрари калар. Суурнуң үстү талаамда ферманың үлгүлериг кажалары, МТМ-ниң чаа бажың, ийи казу Культура бажың, хо-душкан барылар сазыр улау маганы, шода дөм култураны, айма-агының чугула туудулары Дүвөр ховуудан дин суурка кирип олтура-ла өлөө көстүп келер.

Шаг-шаа-бизе турба. Оң чүдө айма-агыны өвөс, харип кижилярниң өвү сайырынын күргүзү бээр. «Октябрь» 30 чылды колхоз: ам совхоз апарган, оң колхозчулары ам совхоз аймакчылары. Шагдаң тура Баян-Тала каш чүдүн мад, элек тарга шөдөр, калба-дедем тогаан шыктар-биле багач тер. Ыччалда-да оң кол бойлаа — күш-амакты килерлер. Салгалдан салгалче күн-амактың беттафазам улам чыдап өрөр. Колхозтан бышталып организацыяларынның бирөөн, өсүмдө бары атларын мадчы. Социалисттик Күш-амактың Маадлары Ооржек Чылааышчыга Дөксөчү чап шыккан хоочунларын маадларын херек амгы салгал улам бурунгаар өшөр чыдар.

Маадларын кижини дөрт уламчыларын амык хоюлар Анк-Хээ, Хеймерек Ондарлар бо чылым чүс хойдан 130 хураганым камгала алган. Каш чыл бурунгаар олар аймакчыларын хой өвөсчү кижилярны билер бис. Ам оларнын үлгүлери-биле өв-өң амыктар мад амык-ада төрөстөгү үзүүн кирип турар.

Мекалалар Борбулдөй Куулар чылаа 1200 атылаа та амыкдан кымыл турган, бо чылды төс айларнда бизин 1371 атылаа та чедир күсөткөн, чолаын Деклелаж Монгуш 990 кг кымыр-чар чугула камнан алган. Чылдан-оол Монгуштуң бригадалар бо чылым 300 тонна сизин белетээр планын 702 тонна чылды күсөткөн.

Ыкдыг муракчыларын совхозта кайтанып ол дээр. Оларнын мога чөк күш-амакты чогуур үлгүлөрдө азыс арга чок. Сым-Чураа хойжу бригадалар ам өрөзөлөр. Совхозта бо муракчы бригадалар бо чылым кокук чедипкиштеринг болган. Бри-

ЧАГЫДЫЛГА

Барын-Хемчик районда «Хемчик» совхозтун ажилчиштери келер чылдын солунарын болган журналарын муң хиреп. Чагидып алганнар. Чагидылгаларда кол черин республиканың «Шы» болган «Тыванын амыктары» база төп «Иноерская правда» солуннар колдап турар.

А. ЕВРОП.

Кайбын садып алырыл?

Баян-Тала суур — районда улау суураарын билерин. Чурттакчылары база хой. Бо суурнуң кудумчулууга келсе чогуура, чандыг бажыларга. Илчыннин лампалары чарын турар, чамдыктарында ачирге, а чамдыктары шуут каарынты болгулар. Чүте ичымдыл? Чүте дөргө суурда электи уламчылары бажын бурундо кириптинген-даа болза, дамба чок. Ону кайбын садып алырыл? Лампа сурагаларга, чок боор чорду.

Ам ким дүжүп, хүн дурту кыскалган, өрөкчи-ле каарны алар. Мамныг өрөкчики урутарга имстелече дөңгө кичээк кылдыр берге, шыптыктыг.

Электи лампочкалары садып базаларында келбейн турар чүте болза, оңда керосин лампаларында ам ладап салгыта садып болза деп бистин суурнуң чурттакчыларын күзели чымдыг ийи. Бо дугайында да лампачыкчылар чедер темчон алыр-ла боор деп өлөөр бис.

Т. САТ.

ШЫН

ДОЛГАНДЫР АРЫГ БҮРГЕЗЕ-ДАА

Чагайжыдыга — чугула айттырмы. Төрөн сууру арыктыг, чагайжыттыган бо-дурга чурттакчыларда-да, өскөртөн келген алачыларда-да өөрүнүг болгай. Ынчанга маада төрөн суурун Сметыг-Хемич дугайын биз жекелдик.

Сметыг-Хем суур районда хоочун суураарын билерин. Бизде курапчыр-тымын амык-агымы, почта салбыры, эмнеге пүштүзү, салгы, урулар албан чери бар. Чурттакчылары база арбын. Ынчанга-да чагайжыдыга болган арыг-шөвер талаам-биле кокук кылган амыклар

чон. Амык боду чагайр бүдө бербөс, ону кижилер бүдүрүп, кымыр апаар болганда, бо амыкче көдө Совет кичээтпейн күштедирип, чурттакчы чоңу чагайжыдыга амыкчыче организацыа чогуур.

Суурну долгандыр аргаман бүргөзө-даа болза, албан организацыа, чурттаала бажынарнын чылында мыктар олуртуман, амык бажынарнын херим-кылаалары үрелип, бузулган, ону септеп, чурты кымыр амык чорбөй келген. Чамдык бажынарнын херим-кылааларын ишти боктуг. Богуң чо-

Барааннарны—чонга

ХЕП ЧУУР ЧАА МАШИНА

арыктары — чурттакчының хужаага болгай.

Суурда топ улау кудумчу бар. Оң кудумчуда клуб, школа, почта салбыры турар. Ынчанга-даа бо албан черлери боттарының девискээрине мыктар тарып олуртуманнар. Оң мыктан суурнуң ийни арыг-шөвер база хирелег.

Суурнуң чагайжыдыга амык кижилер, оң арыг-шөвериче кичээтпейн күштедир дөңгө чуртыг хемчегер амыр Сметыг-Хем көдө Советтен негеттинип турар.

Д. АПР-САНАА.

КНЕР. Чоннуң амыдыралыга херектеер машиннар болган приборлар бүдүрер талаам-биле Бүтү-өншөлдөң арыг-шөвөрчү кижиляр чон кымыраарын чөвөр хире херилерин амыкдан кылган.

Оларнын арамында «Вятка-автомат» деп хей чуур машина бар. Оң онайгай чүдүгү келти чуурну, суг-биле чылып, арыгаарын болган сым туларын программа бузулар автоматтыг кылмыр болур. Амаа хей чуур кижиниң кире-келгези негеттинмес.

ЧУРУКТА: институттун амыкчымы Татьяна Стрельцова чаа машинаны күргүзүп тур.

А. ПОДУБНЫЙНЫҢ ФОТОУ. СЭТА-НЫҢ ФОТОХРОНИКАМ.

УРУГЛАР ИДИКТЕРИ

Бригадала муракчы болу, өскөдөргө күш-амакты үлгүлөргө күргүзүп турар хойжулар бар. Оларга хамыктыг мурунда ирт кадарымы Кара-Сал Хунай-оол, хойжу Ардадуу Сүдүм олар хаммаары.

Соли Намчакович Чикей «Чодураа» совхозка оң бир чыл дургузунда хойжу бригаданың бригадири болуп амык-дан турар. Оң хүлөнгөн амыкчы бекти харымсалгалыг, четтестерге өтпө чок. Амыкча бар четтестерни чылдыр дөң бүтүлө хемчегерини ап турар.

Коммунист-бригадир совхозта хой-инти амыкчы база илчелдегир кирипкелди. Оң ам дөрт чыл дургузунда совхозтун улау сууру контроль болуңи удуртуп турар. Бо амыкча ол база амыктыг хой чүдүлөрүн кылган, Амгы үдө оң удуртка улау сууру контроль болуңиң негелгилери интинин амыкчы кыштагаларының байдалын, мал чечини шып чорыларын доктаамал кылап турар.

Улау сууру контроль болуңи кылмак амыкдан турар улау хой. Оларнын чыгыште левешер Михаил Евакты, хоочун хойжу Максим Сувакынды болган өскөкелери-даа адал болур—деп, ол чугалады.

Соли Намчакович Чикей район Советиниң депутаты. Ынчанга оң суур чагайжыдыламын амыкчыче улау кичээтпейн салдып турар. Бо күзүн «Чодураа» совхозтун Ленин аттыг топ кудумчуун херимээч, амаа мыктарын тарып олурткан.

ЧУРУКТА: моделер Людмила Алексина уруглар идикти күргүзүп тур.

А. ГРАХОВИЦҢ ФОТОУ. СЭТА-НЫҢ ФОТОХРОНИКАМ.

КӨРГҮЗҮГЛЕР БЕДИК

Тываның Көдө амык-агы дуржула станция-ның Хой-Амык суг-бараан ферманын шыкылы бектеликен. Кажаларын чылааган, мал чечин чегчир, Силениң өңүрөсө кужула трактор-биле сөптүү турар.

Эртин турар чылаа ферманың коллективниң бөлүкчөсү көргүзүлгөргө болган. Күргүзүлгө суг садыр-нын планын түзсө Бетан-де күсөткөн. Амгы үдө ферманың салмакчы кижи чылың акварийн үзүүндө амыкдан турар.

Бо коллективниң салмакчыларын ортуна социалистиче чарын калбарган, Оң түңгөлү амык-агы хужуазында үндүүр, тилекчилери илчелди, оларга шаңгаларын тилипти турар. 1978 чылдын эртенге тө алдарын түңгөлү-биле Бичеама Сажбуева Оң тилекчи болган. Оң тө алдары инжентеринде 29269 кг сугту саар планын түргөзүп, ону 44968 кг кылдыр күсөткөн. Александр Оон, Чечек Ооржак болган өскөкелери-даа база бекти көргүзүлгөргө болган.

Д. ЕНДАН.

ШАЛЫПЧЫ АЖЫЛ

«Сельхозтехника» Чодураа райондар арлыгы калкыжымынның жетимсиздигин өткөргө эки амыкчы.

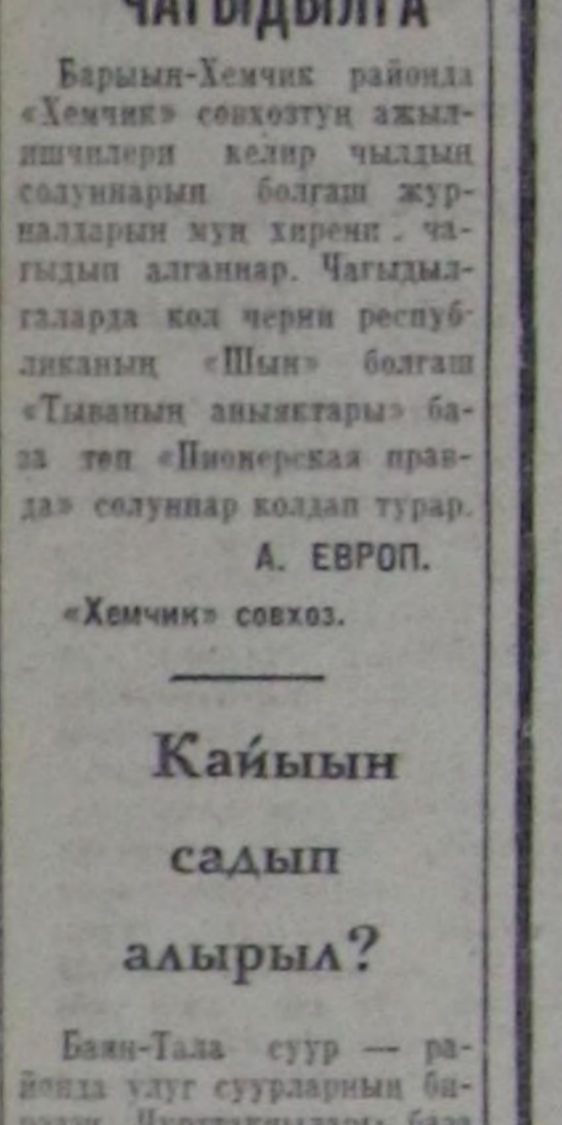
Мезгилдестетти м 8 гал отрад 10 албар дургузунда 19 жүн рубльдиң амыкчы кымыр турган, 22 жүн рубль түңгө амыкчы бу-дүргөн, ама эркен чылдыр ол үлгүлөрдө 33 жүн рубль хой болган. Эң отрад сизилер шөдөрүчө организацыа «Көжичиде» сөптүү овалдыкы 1974 түн күсөткөн. Экинчи тракторлар — жемпелер илчелди 1969 чыкка гал болган. И. ОЛДЫРЕВ.

Василий Сеадиевич — Улуг-Хем районда Жданов аттыг совхозтун Ак-Тал салбырынның эргелекчизи.

Оң-биле кады ол иида улусчу дружинанын командири, Салбырда улусчу дружина кезгүнүөрү 35 кижини, В. Дамдын-оол интинин корум-чурумун камгалаарына дружинниктерин амыкчы башкарыныга эвээш эвес үлүг-хууун кирирет. Эки дружинник дээш Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң Президиумунуң Хүндүлөп бижин-биле шаңнаткан.

ЧУРУКТА: улусчу дружинанын командири В. С. Дамдын-оол.

В. КАРА-САЛДЫН ФОТОУ.

КАРА-КОЖАГАРДА МАЛЧЫН

Уластай семин көдөшүндө Кара-Кожарга, сураалыг малчын Намбар-оол Монгуш кыштап турар.

Малчынның аванын, хой кадарын үлгүлөргө, эртен эрте чөк бердикс, өв-булениң элери-биле амык-амыдырал дугайында чугаламын олурган, айтырдым:

— Бо чылым чеже хой кыштагалдып тур сизер, Намбар-оол Хемче-Караевич?
— Бистин кодонимиста төртүр 500 хой бар.
— Хойларыңар кечам оолдуп элелериңар?
— Декардын ортандем элелер оолдар хойлар бо.
— Кышка дүрүр белеткедир кенди бооп турарың, амык үдө чогуурчир киче чар оолдодым турар сизер?
— Бистин кодонна 500 тонна улау чаа кажалык № 6 КМК-ның түбүдүлүрү турган. Кажаа делесе, чымык чымык болду. Хойларын амыкчында бекти даламже ирадири кадарып турар бис. Кажаа хой оолдуп элелер бөргө, хар уладык, соок динчыл кызыг, улау ирэтпейн, кижикан алымыңс ичкен чөдө обарларга кадарар бис.

Коданда улау доскаларын түргөзүп, хойларга чымык сүтүн берип турар. Ичи келек чөдө одуруллай чыккыла сизин борбак дүсөт бар болду.

Муракчы малчын Н. Х.-К. Монгуш 1971 чылдан бээр төртүр 100 башка олаштыр

ортума-биле 96 хураганни ап келген. 1978 чылда төртүр 100 башка олаштыр 104 хураганни алган. Дүжүк бар баштан 25 килограммы кирсин алган. Малчын 15 чыл иштинде күнүгө 6500 баш турган ишти өстүрүп берсе. Оң чымык иштинде улау сар, хай, чымык берге кандоошкылар-да болураган. Ынчанга-даа ол бергелерин кымыкка хойчу-биле амык артып, мадакчын малчын баш салгы чылаа чымык улау өстүрүп келген. Совет казык оң амыкчы үлгелер көрсөп, Ленин орден-биле оң шаңгалган, өв-булениң төрөжөн эвээ Дочок Одай-Суруунона Алайбар республикада билдинер, ортен шаңгалыг малчын, амык-талуң эки кижиниң иди, өстүргөн ие.

Муракчы малчын өв-булөс боттары бир болаар эвес, аларнын дүлөкчик кадарычын Монгуш Киж-оолдун өв-булениң ишти найбардык, бекти ары-дуржуламын дөңгөйдөп берип турар.

Малчынның бажынының ишти кочкор эки өт-септи, ары-сизин, чымык, чымык. Шымында малчыннар кымык-даа чечилерлер. Оң хериминде амада малчыннап, амык чокка олуруп албас үлүг-тур. Намбар-оол Хемче-Караевичиниң ады-тогузунуң чурту база бо чер турган. Оң адамы Хемче-Караевичиниң кизи чорган. Адамын чуртун элелен сураалыг малчын, оң амык-херим салган турар амыкчуңи иш-ажылы чоңунуң мадакчыг.

М. МАЛОН.

Өвүр район.

Совет көдээниң кижилери БРИГАДИР

Соли Намчакович Чикей «Чодураа» совхозунуң улау хойчулар. Чоннуң ол хире бөдөн хүндүлөңи челип ап деп чүте ииды-ла амыр эвес.

Соли Намчаковичин кижин бекти чөдө тыпас. Оң суурга кокукун эвес, ачаа турбас. Хоочун бригадир бодун амык-херимин амыкчыча үргүзүп хойжу кодаларын кезип, малчыннар-биле учурапкан, сүмөлөшкөн чорурар.

Оң-биле бо удаада Тес-Хеминиң солаган талаамда шатка учураштымыс. Оң бодунун удуртуп турар № 2 хойжу бригадаларынның амыкчы Белек-оол Минчей-биле, шатта чыгымын өткөлдө даңгалар-ла аң өңүгү хойларга эргилдир көрүп каап, чугаламын турар. Олар баала-ла кыштап интинин малчын кыштар хур ачыраарын дугайын чугаламын, арга-сүмө солукчан.

— Бо бистин бригадаларын чымыр дөң хойжу хойжунуң иди, бригадир тайла-быларды.— Чыл санында-ла бекти көргүзүлгөргө болду, малдык чаш толду онча-мед камадан ап турар. Бо чымыл төртүр чүс хойга олаштыр 90 хураганны, бир хойдан 26 кг дүжү агааш, бригаданың хойжуларының социалистиче чарымына тилекчи болган.

— Кышка удур кайы хире бектеликен сизер, Белек-оол Минчей-биле?— деп хойжудан соңуруда айтырдымыс.

Каш-амакчы, чымыр арыг хуреттир додуга берген, делдем экиштерин, мөгөзмөр дүрт-смынч, ховонич көрөктөш көтөп, кара дурган амыкча күдөр эр далаи чок, бүзүрөлдүг чугалады:

— Кыштам бо Сарыг-Сиген деп черде. Чымын кыштапдан көжөрүмдө-ле хой, хураган кажаларының өдөн колтарып, көрөңин курган каяа кижини мен. 15 тонна сизини бектеп алдым, көк-сула, саваң база кыштагда дүжүргүтөгөн. Кыштаамада 50 хире тонна мал чечин бар. Кайжа-хораа-даа чылды. Олар-белчири илгит өттүг, аң чир бо.

Оң, хойларымың уунче көрүп каап турду.

— Күш-деңгел-даа эки хойлардыр. Чапны, күзүн боларын хойжу шымыр семирткен-дир аа?

— Чапны Учардыг-Хемини, Кара-Сугун олт-сизиниң одарарыңа чылаадым. Оң көшпөң, доран-на хойларымы тарга олдунга кыштыдым. Эки семирөө хойлар. Ындыг-даа болза, кыш чоңуг. Кышмак амыкчылар болза хоржон.

Оң соода бригадир-биле хөргөштык. Оң кижин амык-херимин дугайында мыкча диди:

— Бригадир кижиниң амык чаш чок боор, хойжу бүзүңте баар, чугалажыр. Бри-

ШЫНГА ХАРЫЛАР

КАПИТАЛ ПЛАН ЕЗУГААР СЕНТЕЛГЕНИ КЫЛЫР

Бо чылдын ноябрь 15-те үгөн № 262 «Шы» солдуга «Кештинсез» көвүртүлгө деп корреспондентия паралтыптан. Ук материалда «Шеп-пөр» болган «Ден-Терезин» совхозтарын девискээринде Ак болган Мунгаш-Ак хемчегер кезир туткан көвүртүлгө эргилдир элчинде кештинсез дугайын пүтүмчүлөп бизжеле.

Барын-Хемчик районунуң даргасы С. Т. Амыр-

ПЛАН ЕЗУГААР АЖЫЛДАП ЭГЕЛЭЭР

«Улуг-Хая» совхозтун төвү Хайыракан суурда көдө Культура бажынында камдан-даа култура-массалыг амык чорутуңмай турарын бо чылдын сентябрь 16-да үгөн № 216 «Шы» солдуга «Шилдир, бажылаар» деп корреспондентия пүтүмчүлөп.

Улуг-Хем районунуң даргасы С. Монгуштуң редакцияга диц-натканы болза: солдуга паралтыптан чугула Култура бажынының коллективиниң хурамына чугаламын көр-

МЕДЭЭЛЕР

ТООЛАЙЛЫГА

Муғур-Асынын Култура бажынынын «Дамыра» агитбригадазы Тоолайлыгы № 5 ышкы бригаданын үнүшкүн кылгаш келген. Ол хүн бригада төүнгө «Малчы» совхозтук малчылары чыгып келген, инитини малын ыштан нанчаар хүр ажырап дугайын чугаалашкан. Ууралга Бригадан Кара-оол Күжүгөт илетил кылган, а зөөт-өөрөдигени бригаданын маа эмчини аныян коммунист Алексей Нула эрттирген.

Бригаданын төү Муғур-Аксы суурдан 60 км ыраа чераа турар. Олче күлө аштык, чадаг кижиликтер чедер, кадыр-берт чер. «Дамырактук» бот-тымынгыр артистери бистер ачаа четивис. Бисти малчынар өөрүшкү-биле уткуп алаар.

ВЛКСМ районунуң ийги секретары Мergen-оол Донган концерт эгелээр мурнунда делегий байланыш дугайында беседа кылган.

Бистиң концерт баралдымыс Сарыг-оол Нуларнын «Алдын хоюлум ачызында» деп сценарий-биле эгелээр. Малчынар автоклуб эргеленчизи Артай-оол Чуудунуң «Амдырада эскитер» деп шоодулул көргүзүүн, улусчу театрың режиссеру Ульяна Даржаа биле Лариса Кара-Салдыч моол улустук «Уялтай», Култура бажынынын директору Алдын-оол Намгай-оол биле бөлөкчө Даржаа Хунан-Караичин «Наттырым-лап чаңап келем», «Оюма» деп ырлары, Кызыл-оол Доснаарын хомуска тыва аялгаларны куусеткенин малчынар сенуургаар.

Малчынар културдул дыштанып, лекция, беседа кылынып дээш «Дамыра» өөрүл четтиргенин ипереткенер. Х.К. ХЕРТЕН. Мөңгүн-Тайга район.

ПЛАННАП ТУРАР

Ийме суурнуң хай-инити организациялары партия комитети болгаш нөдө Совет куусиномунуң удурутугазы-биле ай, икяотал планнарын кады кылып, бир демниг ажылдап турарлар. Чоокта чаа нөдө Култура бажынынга СЭИП ТИ-нын Чингине секретары эш Л. И. Брежневтин «Бичини чер» деп номунга хай кижи киржичилги номчулга конференциянын Култура бажыны болгаш библиотека эни организастап эрттирген. Кеңээни эрттирерге Култура бажынынын директору А. Ондар, библиотекар Т. Ондар, ыры-хогжум ансамблиниң удурутучу С. Монгуш идеяны илгерилешкенер.

Ам даразында эш Л. И. Брежневтин «Катап тургузуушкун», «Куд чер» деп чогаалдарына номчулга конференциялар эрттирер деп планнап турар. К. МЕРГЕН-ООЛ. Чөөн-Хемчик район.

ЭЭЛЧЕГ ЭЗУГААР

Току районунуң «Май 1» совхозунуң көдө Култура бажынынга язы-бүрү хемчеглер доктамаал эртип турар. Чоокта чаа суурнуң ээлек-йшчилери «Алдын», «Шоночала» агитбригадаларың бөлөткөз көргүскен концертин солуургап көргөнөр. Бот-тымынгыр артистер Наталья Кода, Александра Мадьян, Раиса Байыкшы, Любовь Көмбү, Вера Дугачык, Борис Чингиз оларың куусеткенин чон солууургаар. Ийи агитквартираның бөлөткөз элчи-емени чыгылганга улаш солууургаа-биле амаап четтиргенер. Агитквартираларың дыштанылга көзүлериң организациялар графика эдугаар болуп турар.

А. АЛЫР-САНАА. Току район.

Көдээниң культура айтырылары

БААЗАНЫ БЫЖЫГЛААР

Ажыл-хөдөөм аайы-биле Бай-Тайганың Кызыл-Даг суурже чорутум. 1967 чылда ооң клубунга хай кижи чыгылга учуражылыга киришкенни, ыштан салга кыш-ла борбак саидайлар барын, шия-концерт көрдө, саидайлары бажышырында эскеп тургулаанын көргөнни, өске бир корреспондентиниң ол клубтук тар болгаш чараш шияни чогууң дугайын бижээни солуунан комчаанын сактып чоруп олурдум. «Шаг-шаа-биле турар» эвес... ам база ачаа малаа кирер-дир.

Хемчик хемийи солагай таланы эрлик каастап бичия суур бо көстүп келди. Караик кижиңер чаартылалар ында бар болду. Ычалаа-даа эрги клуб көже бербээ, адеши дийеңи биеэ черде хөвөр туру. Дашты биеэ-ле хөвөр, а шия база: талалары дески эвес, талалары копта...

КИЧЭЭНГЕЙНИ УЛГАТТЫРГАН

«Хемчик» совхозтук Эрги-Барык көдө культура бажыны эң көскү черде туттуган болгаш ыгылыкта суурну аян кырип турар. Култура бажыны ажиттынга-ла ол чыл чаа четип турар.

«Бо үеңи дугузунда эрги-барыкчылар язы-бүрү программалык концерттерин, шиялерин чүгө көргүзүлэрин эвес, а идеяны илгерилештиргенер» деп Култура бажынынын директору Базыр-оол Саан чугаалап ораар.

Шынар-ла Култура бажыны чүгө рудын иштөөдө эвес, а республикада эки ажылдаг деп саямың турар. Суурнуң чурттакчыларының...

Клуб таарымча чок-даа болза, ажал шору чоруп турар. Кыя, концерт, лекция, беседа, тематиктик көзүлөр болуп турар-деп, ол таарым тырып эгеледи. Шынар-ла, клуб бичи, көрүш чок хөварлик болза-даа, ажал шаа-биле чоруп турар. Ында «Чоңар-Даш» агитбригадада он кижи доктамаал киркич турар. А кажан мыйа-бөөр үнүшкүнгер организастаанда лектор, эми дөш өске-даа чамлык кижилер немеж бээр. «Чоңар-Даш» агитбригаданың уран чүү удурутучу Н. Херел бажының курууң дооскан, ында доктамаал ажалдай бергеле. Черле мичаш ажит-чаа чөккө чугаалаар, эрес эр болду.

«Чоокта чаа Кудук деп черде хөжү бригадага, Эрг-Хавак сүт-бараан, берилэниң концертте ажал чөдү-күс, лекция, беседа дөш эми дуузын база чедирди...

СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ

Тиелелелер болгаш аштырышкыннар

Маргылдааның дал ортуңуң чарып турар сөски саагызга чамлык өскөрдөгү болган. Чаптык-даа аштырышкы чок ойлап турган Кызылдың шияларынын В. Бузылаев Шынар Монгуш-биле учурашкан берген. Халдаашкыны күштөлдирер сурутгаалы болдур халаска каап бээр паныш көшөр кылган. Ол баштай оюнун ортаа келинде мерезни чикке бөөрге, удурулашкыны албаан. Ычалаа-даа кара талага ойлаан М. Монгуш шия саваашкыны болап тышкан, удуш аамрының аргазын хөрек кырынга көргүскөн. М. Монгуш салгының төңгүзүлө мерзе үер арык солдарың анаара, В. Бузылаев утуурары чалтап болу бөөрге дөшү берген. Ол ыштан маргылдааның киржичилери мурнап турган мастерге кылдыт Н. Шияның Шыалы Монгуш-биле уткуп чадашкан, болалар, олар саны ден байдалда салымы соңгаралаткан. Маргылдааның баштайгы чартында багыт эвес ойнаа...

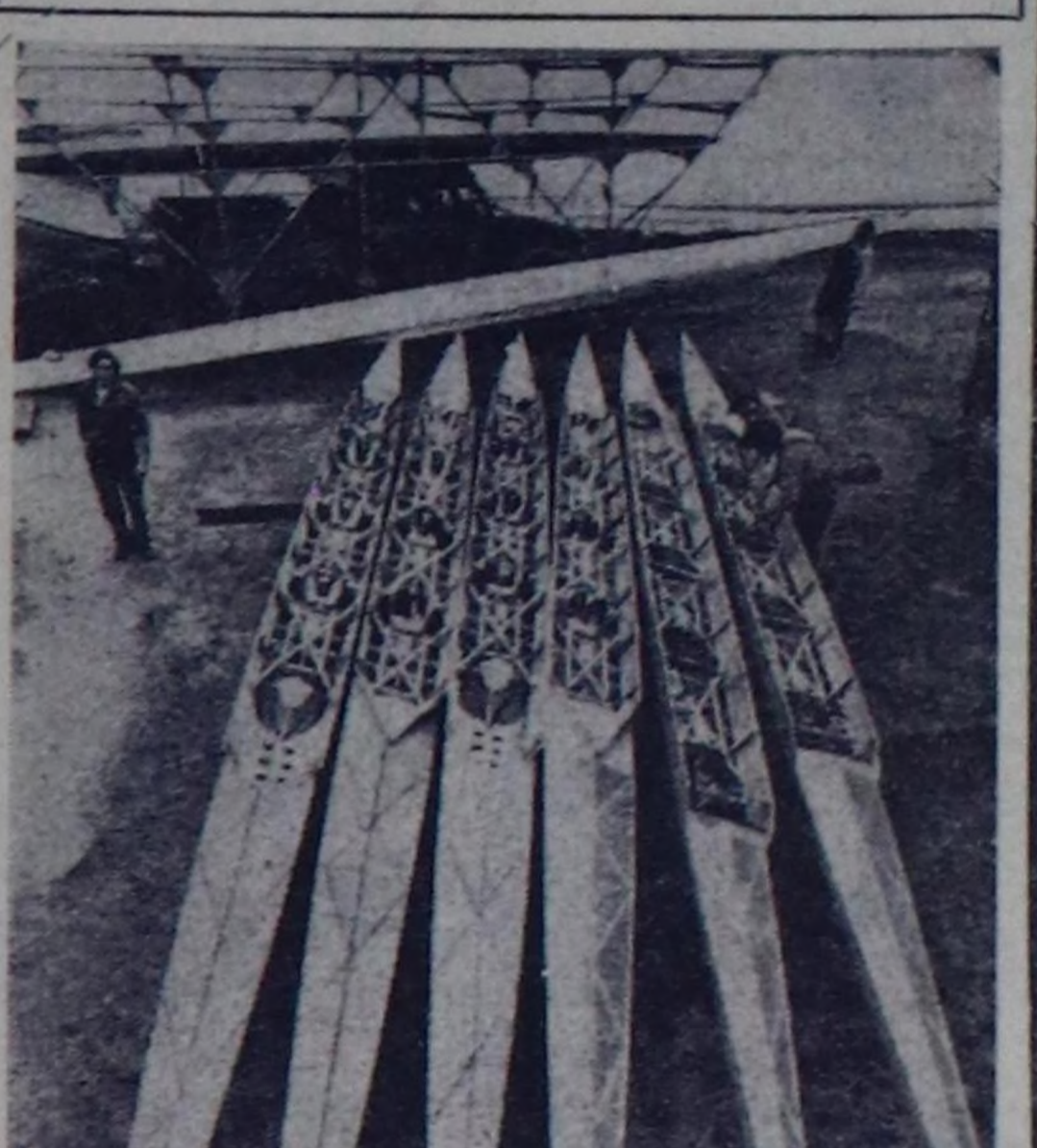
Чамлык ажылдар кылдынып турар-даа четистер чок эвес. Клубтук шияны, даштукы каастаалы багай. Ойнаар хөрескелдер барык чок. Ында чүгө бир баян, бир аккордеон бар. Бо талаа-биле аштырышкы чогуур черлерге клуб эргелекчизи Г. Манды шияны тургууар учурут.

Ук суурнуң чүгө өргө салын баян адыга, 280 ажык бооп турар. Ычалаан ачаа чаа Култура бажыны тулуп тургууар дугайында чүгө кап-кап чыдар мурунда-ла бооп турган. Суур шияда ою тулар чер бети шуга-ла көрүнгөн. Ону чурттакчылар белин белер болгаш минар манагының юрун каап турарлар. Көөрге-даа, ында мынчага чедир чангыс-даа борбак чүдүк азы туубу дугузүмүз. Кажан болур ирги?

НАЦИОНАЛ ТАНЦЫ КӨРҮЛДЕЗИ

Тыва АССР-ниң Култура министрствозунуң коллегиясы ВЛКСМ Тыва обкому болгаш профбөлөгүдөли 1978 чылда хулаоп алган доктаады эдугаар тыва национал танцыларың бирги республика көрүлдезин чаралаан. Ук көрүлде районгаар болуп эртеке.

Тилектиң болгаш шияның таны коллективтери бөтүн филармонияга болуп көрүлдө киржир. Ындың коллективтери—14. Олар тыва национал 32 танцын баралдыраар. С. ОЮН. Хөрн кезигүүн.

РИГА Спорт хемселери бүдүрер талаа-биле «Дантаре» дөң дүрүжүл-шенелде заводунуң кымылгыры чонугу узуу хөрескел болгаштан. Чаа Зеландия эркин делегий чемпионыдыга совет хемселери ыңдыг хөмө-биле кирешкен, делегий чемпиону атты алган.

Чыжыргана-үнелиг, эм кат ЭРЕС АЖЫЛДААН

Сут-Хөдүүн мич ажыл-агый участогу эм кат чыжыргана чымдааны организастыг чорудуп турар. Участоктун начальниги А. Ховалыг тус-тус черлерге ажылдар даамалдарын томуйлаш, эм каттын чымдааы-биле кады оң камгаланы хайгаараарын база оларга дааскан. Чер-черге тургускан бөдүрерия шиялыңи ажылдың түнелинде участок күрүнеге чыжыргана дугаарының планга ажы күүсеткен. Төдарайларга, участок он бир тонна чыжырганы чым дугаар турган, он уң тонна чедирген. «Алдын-Мадыр» совхозтук Бора-Тайга салбы...

ДЫШТАНЫР ХҮННЕРДЕ

Бөгүн «Геолог» Култура бажынынга наймысаладың бүдүрүлгелер болган албан организация чөдөрүниң бот-тымынгыр уран чүү көрүлдө-зи 10 шакта уламчылаар. Бөгүн, даарта бо Култура бажынынга танцы көзүлери болуп. Эгелээр 20 шакта. Бөгүн Курфилармонияга национал танцыны республика көрүлдө 10 шакта эгелээр. Даарта мацаа хоорай-ың бот-тымынгыр уран чүү көрүлдө-зи 10 шакта эгелээр. Бөгүн, даарта «Херел» залга хоорайның бирги чери дөш ча адарыны маргылдааы болуп. Субботада 15 шакта, воскресеньде 40 шакта эгелээр. Күш-култура бажынынга хоорайның бирги чери дөш самбо хүрш маргылдааы болуп. Бөгүн 15 шакта, даарта 10 шакта эгелээр. «Тайга» станцияныга декабрь 16—17 хүнеринде республиканың хулаа бирги чери дөш хаакка минар эң шынар спортчуларының маргылдааы болуп. Эгелээр 11 шакта.

«МОСКВИЧИЛЕР», «ЖИГУЛИЛЕР» ЭЭЛЕРИН МАНАП ТУРАР

1978 чылда РСФСР-ниң өкшө-бараан лотереизманы Чаа чылга тураскаан үндүрүлгениң ойнаашкыны декабрь 29—30 хүнеринде Калуга хоорайга болуп, оң киржичилери «Москвич» деп 100, «Жигули» деп 100 машиалары ойнап ап болуп. Ойнап адыр өскө-лаа чүдүлөрин санын көзүлдөш. Оларның арзында «Урал», «Иж-Павлет», «Восход» маршаларың мотопцилери, язы-бүрү маршаларың радиоприемниктери, эр, хөрескел кижиликтерин шактары, соолукчулар өскө-лаа чүдүлөр бар. Чаа чыл үндүрүлгениңде өкшө ойлап алышкыны бааа хөй. 500 рублди ойнап адыры көргөн. Чаа чыл үндүрүлгениңде 10600 муң ойлап алышкыны кирген, оларның ияни туду 18 миллион рубль бооп турар. Блеттерин аманга кассаларында, салгы бүдүрүлгелеринде, харылаа салбыраларында, кинотеатрларда, вокзалдарың салгы ап болуп. Чаа чылдың лотерея билеттери сакып амырыңе лаламынар, ол хөрге, Чаа чылда шилерин төредеринерге, чок кижиликтеринерге ия белек болуп. АЖААЛГА КАССАЛАРЫНЫҢ ЭГЕЛЕНИ

«МОСКВИЧИЛЕР», «ЖИГУЛИЛЕР» ЭЭЛЕРИН МАНАП ТУРАР

Школа ланын четтөөн уруулар албан чөдөрлик ажи-тоду тургууар кижелер 1978 чылдың декабрь 11-ден 1979 чылдың февраль 11-ге чедер уде уруулары тургууарың дугайында бүртүкелин чаарты кылдырышкы хоорайның улаш өөрдө-диге кылдып дыйдылп тур. Чаарты бүртүкөөр ажилды өрдө болгаш четтөөр хүнеринде эргеленип 9 плантан нежеңиңиз 6 шакта чедер уде чорудуп турар. Чаарты бүртүкөөр ажилды чогуур хуусаанында кылдыры хоорайның бүгү чурттакчыларыга дыйдылп тур. КЭЭР ЧЕРИ: Кызыл хоорай, Кочетов кудумчуу, 39. Телефону 2-46-66.

РЕДАКЦИЈАНЫҢ АДРЕЗИ: ИНДЕКС 667000

Кызыл, Шетивин-Кравченко кудумчуу, Бажы № 3, ТЕЛЕФОННАРЫ: Редакториң 2-24-63, редакториң оралакчының 2-35-21, 2-31-75, хөрүсаладык секретарың 2-23-35, секретарыңың 2-23-35, партияны ажалдык болгаш совет тургууар икялдериниң 2-37-13, пропалага кылдының 2-31-75, култура кылдының 2-23-54, көдө ажал-агый кылдының 2-21-47, улетур кылдының 2-22-64, чага кылдының 2-41-27, информатив кылдының 2-20-60, корректорларың 2-37-41, бухгалтерияның 2-12-43, солун кебениң барганда 2-32-75, телефон доктаар.

Тираж 17331. Чыгыт № 2745. СОЛУН НЕДЕЛЯДА 6 КАТАП ҮНЕР